

JOAQUIM MATEU SANPERE

1988. El Dr. Joaquim Mateu a la cova de Las Campanas (Granada)

Neix el 14 de gener de 1921 a Barcelona.

S'inicia en l'espeleologia el 1940 amb el descens a l'avenc d'Olèrdola (Garraf, Barcelona) de la ma del Dr. Francesc Español, amb el que col·labora al Museu de Zoologia de Barcelona com *investigador benèvol*.

És una personalitat en el camp de l'entomologia i de la bioespeleologia. Alhora, un estudiós de l'arqueologia. És membre i assessor científic de l'Associació Catalana de Bioespeleologia.

Ha format part del GES del Club Muntanyenc Barcelonès.

Ha estat membre del Col·legi d'Experts de les Zones Àrides

de la UNESCO; del consell de direcció i tresorer de la *Société de Biogéographie*; de la *Société Entomologique de France*; de la *Société des Sciences Physiques et Naturelles du Maroc*; de la *Sociedad Uruguaya de Entomología* y de la *Société Préhistorique Française*.

Del 1942 a 1945 va fer el servei militar al Sàhara i Río de Oro, en qualitat d'investigador civil adjunt al Govern del Sàhara Espanyol. L'any següent ingressa al *Consejo Superior de Investigaciones Científicas* de Madrid, destacat al Museu de Zoologia de Barcelona, actual Museu de Ciències Naturals.

"*Dalyat mirabilis*", nova subfamília, gènere i espècie de caràbid troglòbi descrit pel Dr. Mateu el 2002.

1939. El Dr. Mateu de voluntari de la Creu Roja.

1942. Al Museo Canario de Las Palmas de Gran Canaria, quan feia el servei militar.

El 1948 entra a treballar a l' *Instituto de Aclimatación de Almería* del CSIC, en la secció faunística, que passa a dirigir un any després. El 1956 s'incorpora al *Museum d'Histoire Naturelle de Paris del Centre National de la Recherche Scientifique de France* (CNRS), on ja havia fet una estada d'un any (1950) sota la direcció dels professors R. Jeannel i L. Chopard.

El 28 de gener de 1969 obté el títol de Doctor en Ciències Naturals per la Universitat de Paris, amb la tesi *Les insectes xylophages des Acacia dans la region saharienne*.

1945. Figures de jirafes i antílops (Smara, ex Sahara Espanyol); un dels molts gravats descoberts per Mateu durant les seves campanyes.

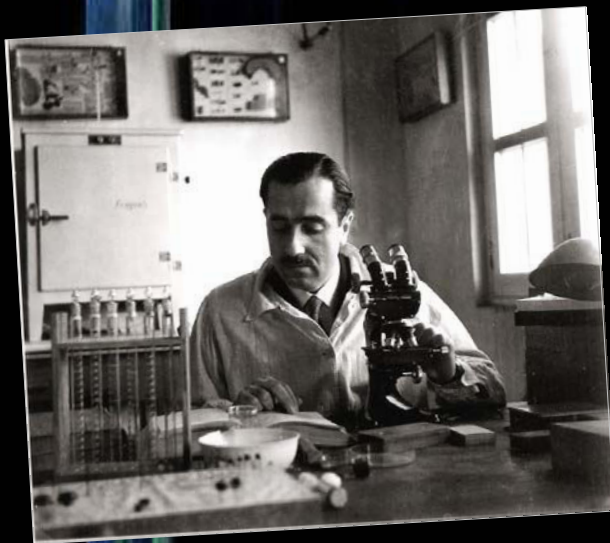

1945. Campanya bioespeleològica a la Sierra de Aralar. De dreta a esquerra, J. Mateu, R. Margalef, J.Mª Thomas i F. Español.

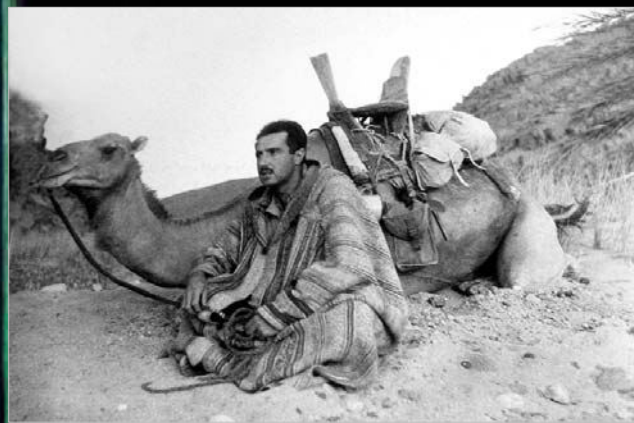

1946. Olèrdola (Barcelona) amb el Dr. Español.

1949.
En el seu
laboratori de
l'Institut de
Aclimatación
de Almería.

1951. Durant la campanya de 6 mesos
al desert de Hoggar (Argèlia).

1951. Prenent el te a Beni Abbas (Argèlia).

El 1972 funda la prestigiosa revista científica francesa *Nouvelle Revue d'Entomologie*, que passa a dirigir el 1983. L'any següent assoleix el càrrec de Director de Recerca del CNRS al que dedicarà 30 anys de la seva vida professional, primer en el *Laboratoire d'Entomologie* i, posteriorment, en el *Laboratoire d'Evolution des Êtres Organisés*.

El 1987 retorna al *Instituto de Aclimatación* de Almería, on hi treballa fins el 1997, any que es retira definitivament a Barcelona.

1951. El Dr Mateu en la
campanya bioespeleològica
a Sierra Nevada (Granada).

D'entre les activitats bioespeleològiques destaquen la de 1945 a la Sierra de Aralar i Hernio, que va significar l'inici d'un seguit de publicacions d'estudis de bioespeleologia; la del 1951 a Sierra Nevada (Granada) i la de 1952 a la *Serranía de Ronda* (Málaga). A totes l'acompanyarien il·lustres investigadors de diverses universitats i institucions europees de la talla de Vandel, Sermet, Colas, Coiffait, Negre, Español, Margalef o Llopis Lladó entre altres.

A la dècada dels 50 i 60 també duu a terme un munt d'expedicions entomològiques i estades de treball. Citar les de les Illes Canàries, Cabo Verde, Madeira, Açores, Portugal, Senegal, Mauritània, El Tchad, Marroc, Tunísia, Argèlia, Mèxic, Perú, Sàhara, Guinea, Veneçuela i Turquia.

1953. París. I Congrés Internacional
d'Espeleologia. Dr. Español (vestit de blanc,
a la dreta). Al seu costat, la Sra. i Sr.
Elósegui. Darrera seu, H. Coiffait i J. Mateu.

1952. Serranía de
Ronda (Málaga).
De dreta a esquerra:
E. Ortiz, J. Negre,
J. Mateu (ajagut)
i un guia .

1953. Serranía de
Ronda (Málaga). De
dreta a esquerra:
J. Negre, A. Vandel,
J. Mateu, G. Colas,
H. Coiffait

Alguns dels seus treballs van ser presentats a congressos i col·loquis com ara al Congrés Internacional d'Espeleologia a París (1953), al Col·loqui Internacional sobre l'evolució dels coleòpters subterranis i endogeus a Moulis (1979) o al IV Congrés Latino Americano de Entomología, a Maracaibo, Veneçuela (1981).

1979. En el Laboratori Subterrani de Moulis (Ariège). A primera fila J. Mateu, C. Juberthie, X. Bellés i M. Blas entre altres participants al col·loqui.

1998. 50è aniversari del GES del CMB. D'esquerra a dreta: J. Montoriol, F. Termes, J. Mª Thomas, J. Mateu i F. Vicens.

2004. Museu de Ciències Naturals (Barcelona). J. Mateu, X. Jeremías, F. Vallhonrat i O. Escolà.

1988. A la Cueva de las Campanas (Granada), la seva darrera cavitat.

D'entre les distincions rebudes: el Premi *Maurice et Thérèse Pic de la Societe Entomologique de France* pel conjunt dels seus estudis sobre la taxonomia i biogeografia dels coleòpters caràbids africans (1969); Premi *Pouchard de l'Institut de França*, secció de zoologia, pel conjunt dels seus treballs sobre ecologia i biogeografia dels coleòpters saharians (1980) i *Premi Espeleo 2007 al Reconocimiento de Investigación Subterránea*, atorgat pel *Grupo de Espeleología de Villacarrillo de Jaén*.

2007. El Dr. Mateu amb Floren Fadrique a la biblioteca del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

[Veure bibliografia](#)

2006. Amb Jordi Comas preparant la pròxima expedició al Marroc de l'ACB.

2010. Actualment el Dr. Mateu, amb 90 anys, segueix amb la seva passió per l'entomologia i col·laborant amb l'Associació Catalana de Bioespeleologia com assessor científic.

Dades proporcionades per Lluís Auroux.

Data de publicació: 07.04.2011